

Вітчизняне електронне виробництво – невикористане джерело валютних надходжень. Радіоелектронні вироби нині становлять найзначнішу частину товарів, які виробляє людство. Вони вирізняються масовістю виробництва, колосальною номенклатурою, функціональною і конструктивною складністю, тотальністю застосування. Електроніка – найдинамічніша галузь економіки у світі, для великої кількості країн вона є стратегічною галуззю. Усі країни світу, що виробляють електроніку, належать до провідних. Їх ВВП значною мірою визначається саме електронікою.

Такі країни можна поділити на дві групи: розробників електронної техніки та її виробників. До першої групи належать високорозвинуті держави, у яких традиційно високий науково-промисловий рівень зробив можливою розробку (і меншою мірою – масове виробництво) наукоємних виробів, до яких насамперед належить електронна техніка. Вона містить електронні компоненти (чіпи, надвеликі інтегральні схеми тощо) та апаратно оформлені вироби. Глобалізація сучасного світу – як насамперед економічне явище – викликала появу надфірм, корпорацій, які взяли на себе роль постачальників своїх товарів буквально для всього світу. Монополізація ринку збуту зумовлена відомим торговельно-промисловим принципом: надвелике тиражування товару здешевлює його з одночасним підвищенням якості внаслідок високого рівня автоматизації та комп'ютеризації виробництва. Проте ні людські, ні промислові ресурси розвинутих країн не в змозі без негативних екологічних наслідків організувати тотального забезпечення всіх країн світу електронною технікою, що має високий попит у населення більшості країн.

Розвинуті електронні країни знайшли вихід у розміщенні виробничих потужностей у районах з відносно низьким рівнем індустріального розвитку й надлишком дешевої робочої сили. При цьому корпорації-гіганти, маючи річний бюджет, близький до національних бюджетів окремих держав, розташовують заводи, виробництва для масового випуску продукції в інших країнах і залишають собі лише піонерські науково-технічні розробки.

У такий спосіб розвинулась Японія. Нині це азійські країни, темпи розвитку яких перевищують темпи розвитку країн-донорів (Гонконг, Таїланд та ін.). У цих країнах, як і в Китаї, Кореї, Індонезії та ін., успіх нації визначає кваліфікована армія робітників, які матеріалізують інженерні розробки, винаходи, зроблені в інших країнах.

Останнім часом дедалі більшу увагу привертають саме нові індустріальні країни (НІК), до яких належать Республіка Корея, Сінгапур, Гонконг і Тайвань. За останні 20 років у цих країнах відбувся справжній

«вибух» в економічному розвитку – вони перетворилися з країн, що розвиваються, на економічно розвинуті і разом із США, Японією та ЄС ведуть боротьбу за лідерство на світовому ринку.

Для нас важливим є те, що шлях, яким ці країни рухалися до своїх перемог, був саме таким, який ми пропонуємо й для України.

<...> Наша країна, маючи колись дуже розвинуту електронну промисловість, нині, коли мікроелектроніка переходить у розряд наноелектроніки, не в змозі ефективно конкурувати із всесвітньовідомими фірмами щодо сучасних інноваційних розробок у галузі електроніки, радіоелектроніки, телекомунікацій, сучасного приладобудування. Однак узяти участь у виробництві сучасних якісних електронних товарів на теренах України – наше цілком реальне завдання.

Політика створення в Україні зарубіжних електронних виробництв має передбачати:

- запрошення для участі в побудові виробничих потужностей фірм із відомими брендами, наприклад Intel (США), Samsung (Південна Корея), Toshiba (Японія), STMicroelectronics (Європа), TSMC (Тайвань), Sony (Японія), Philips (Європа), IBM (США), Motorola (США) та ін.;

- створення хоча б на першому етапі для іноземних інвесторів гідної законодавчої, податкової та митної підтримки;

- розміщення електронних виробництв на теренах України з колись добре розвинутою електронною промисловістю та кадровим потенціалом (міста Вінниця, Дніпропетровськ, Київ, Кременчук, Львів, Одеса, Світловодськ, Сімферополь, Харків, Чернігів та ін.);

- створення Міністерством освіти і науки, молоді та спорту в Переліку напрямів (спеціальностей) підготовки фахівців у ВНЗ окремого кваліфікаційного угруповання – галузі знань «Виробництво радіоелектронної, телекомунікаційної та приладобудівної техніки» з відповідними напрямками підготовки, випускники яких були б задіяні в сферах технології, проектування, конструювання, виробництва й експлуатації сучасних виробів електронної техніки;

- співпрацю вітчизняних фахівців із провідними фірмами світу, що дасть можливість каталізувати в країні науково-технічні дослідження, а також підвищити якість освіти й конкурентоспроможність випускників ВНЗ на ринку праці у зв'язку з тим, що електроніка підвищує вимоги до кваліфікації персоналу та до його освіти.

Шлях створення власних електронних виробництв за фінансової участі та під егідою зарубіжних корпорацій застосовується, наприклад, Росією, куди з Китаю та Індії вони переносять свої дизайн-центри (здебільшого програмне

забезпечення розробок), особливо якщо йдеться про сучасні інтелектуально авангардні розробки, що потребують висококваліфікованих кадрів. Цей шлях прийнятний і для України з огляду на досить високий рівень у системі вищої школи інформаційних технологій. Особливо перспективним для України є створення таких дизайн-центрів, здатних розробляти так звані ІР-блоки (ІР – Intellectual property), які є за суттю віртуальними аналогами відповідних цифрових пристроїв.

Пропозицій до України на спільну електронну діяльність реально можна очікувати від численних західних фаблес-компаній, що спеціалізуються тільки на розробці й продажу мікроелектроніки, але власних виробничих потужностей не мають.

Шлях розвитку в країні електронних виробництв вельми перспективний і для віддаленого майбутнього, оскільки, як відомо, «мізки» та ідеї поступово витікають туди, де є виробництва, які є імперативом сучасної електроніки. Електронна промисловість істотно сприятиме відкриттю в країні десятків і сотень тисяч робочих місць з різними рівнями кваліфікацій робітничих та інженерних професій у зв'язку з тим, що одне робоче місце в електроніці дає чотири в інших галузях. За даними нобелівського лауреата росіянина Ж. Алфьорова, 1 дол. вкладень в електроніку дає 100 дол. у кінцевому продукті; рівень рентабельності електронної промисловості – 40 %; середньосвітовий термін окупності вкладень в електроніку – два-три роки; темпи зростання втричі перевищують темпи зростання внутрішнього валового продукту; 1 кг виробів мікроелектроніки за вартістю еквівалентний 110 т нафти.

Для України ж економічні наслідки створення електронної виробничої індустрії як форпосту сучасних електронних технологій можуть перевершувати надії уряду на отримання інвестицій за умови «відкриття» ринкових відносин у земельній галузі за участі іноземних інвесторів.

Національна стратегія розвитку промислового комплексу країни – це стратегія спільного з іноземним капіталом розвитку електронного виробництва. Вітчизняне електронне виробництво – безпрограшний шлях розвитку економіки *(Зіньковський Ю. Вітчизняне електронне виробництво — невикористане джерело валютних надходжень // Дзеркало тижня. Україна (http://dt.ua/ECONOMICS/vitchiznyane_elektronne_virobnitstvo___nevikoristane_dzherelo_valyutnih_nadhodzhen-102724.html). – 2012 . – 25.05. – 1.06).*